

[Hartvig Frisch.]

der kan sættes i Gang af Produktion, af Omsætning inden for Danmark selv og mellem Danmark og det europæiske Fastlandsomraade. Hvad der heraf vender udefter, er vi jo ikke sely Herre over, men vi maa sætte vort Haab til, at der gennem Vareudveksling maa kunne tilføres os de vigtigste Raastoffer. Derimod er vi jo selv Herre over, hvad vi kan bringe ud af vor egen Jord, det være sig som dyrket Omraade eller som Materiale for Raastofudvinding. Det, jeg her siger, gælder Dyrkning af Planter til Erstatning for tidligere Indførsel, det gælder Udvinning af indenlandsk Brændsel, det gælder Byggeri, der tager Sigte paa billigere og simple Boligtyper, som kan tilfredsstille saa vidt muligt, i hvert Fald paa Baggrund af de indenlandske Materialer, og det gælder ikke mindst Indvindingen af nye Arealer, Grundforbedring af selve vor Agerjord og store Anlægsarbejder vedrørende vore Trafikveje og vore Havne.

Vi er blevet fattigere, ja vel, men ikke paa menneskelig Arbejdskraft eller menneskeligt Snilde og heller ikke i første Række paa selve Landets Ernæringsbasis. Vor Fattigdom er Mangel paa Raastoffer, og hvis vi gaar strengt til Værks med Udskillelse af det overflødige og af Luksusvarer, kan der maaske alligevel bringes en Balance til Veje. Men hertil kræves først og fremmest, at intet nyttigt Arbejde gaar i Staa, fordi rent indre Kreditmidler ikke er til Stede. Vor Økonomi er nu en isoleret Økonomi, men med det Herredømme, som ved hele den nye Række af Love gives Regeringen, over Lønninger og Priser, er Muligheden os givet for Udvidelse af Kreditrammerne under fuld Beherskelse af Helhedens Økonomi. Dertil sigter Kreditfonden og den dertil knyttede Udvidelse af det Maksimum for Laan i den kommunale Laanefond, som omhandles i § 4, 3die Stykke.

Vedrørende selve Lovforslagets Formulering er der ingen Grund til at gøre mange Bemærkninger, da det jo i høj Grad er bygget over det Lovforslag, vi tidligere har haft vedrørende en Krisefond, og naturligvis ogsaa er bygget paa de Erfaringer, man har fra dengang — vi erindrer jo alle det overordentlig store Fremstød for dansk Virksomhed og Beskæftigelse, som denne Foranstaltning medførte.

Jeg skal i Forbindelse med Lovforslaget lige udtale min Glæde over den Meddelelse, der kom i Forgaars Aftes om Nedsættelse af Nationalbankens Diskonto. Dette er for mig et Varsel om, at man i Forbin-

delse med Lovforslaget her vil skabe den økonomiske Atmosfære, som for Erhvervslivet og dets Trivsel naturligvis vil betyde overordentlig meget under disse Forhold. I en meget stor Del af 1939 var vi saa lykkelige i dette Land, at vi endda havde en Diskonto paa $3\frac{1}{2}$ pCt. Skulde man udtale noget Ønske om det, der her forestaar ved denne Kreditfond, er det selvfølgelig, at den økonomiske Atmosfære, som Lovforslaget ligesom Nationalbankens Diskontoneedsættelse er Udtryk for, virkelig ogsaa maa kunne slaa igennem, saa at der paa alle de Omraader, hvor vi med egne Kræfter kan tage Opgaver op, maa ske saa meget som muligt til baade Forberedelse og Iværksættelse af nye Arbejder.

Jeg vil gerne slutte med en enkelt Betragtning angaaende hele den økonomiske Situation, vi nu er i. I disse Dage siges det ofte, at de økonomiske Vanskeligheder, der har ramt vort Folk, er et Udslag af den økonomiske Politik, vort Land har ført. Mange betragter de Vanskeligheder, vi staa i, som en Følge af en bestemt Økonomi. En saadan Betragtning synes mig uretfærdig over for dette Land og dets overordentlig erhvervsduelige Befolkning. Dette Land har under de Forhold, der tidligere var os givet, paa et Tidspunkt, da vort Land kunde have Omsætning med de oversøiske Lande, Landene hinsides Oceanerne, formaaet at skabe et Erhvervsliv, der har afgivet Basis for en Eksistens i dette Land, som vi ikke har Grund til at skamme os over. Vi har, skønt Landet er fattigt paa Raastoffer, formaaet at skabe et økonomisk Livsrum om os ude i den hele Verden, som naturligvis i det Øjeblik, disse Betingelser forsvinder, maa efterlade overordentlig store Vanskeligheder. Hvis vi tænker tilbage paa vore Oldeforældres Tid, da Danmark efter Perioden 1801—07 pludselig blev stillet over for, at det, man dengang kaldte den florissante Tid, blev afløst af en Krigstilstand, hvori Danmark blev inddraget, og hvori der kom til at herske den yderste Fattigdom i Landet, vilde det være uretfærdigt over for denne Periode at fordømme de Mænd, der havde udnyttet de store Chancer dengang for Danmark i det, man kaldte den florissante Tid, der havde været med til at vise det danske Flag paa alle Verdens Have, der havde været med til at lade Hammer og Mejsel lyde i det Arbejdets Kor, der førte til vort Lands Rigdom. De Perioder i vort Lands Historie, der kan føre til Rigdom og Fattigdom, maa ses i Billedet af de store Begivenheder, som intet Land kan unddrage sig, og derfor synes det